# «Yosh muhandislar»

## — grafik musobaqa ssenariysi

Chizmachilik — fan kechasi, haftalik va grafik musobaqa

8–9-sinf jamoalari uchun

Davomiyligi: 45 daqiqa atrofida

Bu ssenariy grafik musobaqa bo‘lib, 45 daqiqa atrofida o‘tadi. Tezkor savollar, soyadan detalni topish, tutashma va kesim savollari hamda izometrik eskiz chizish turlari bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/chizmachilik-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

# «Yosh muhandislar» — grafik musobaqa ssenariysi

## MAQSAD

8–9-sinf o‘quvchilarining grafik savodxonligi, fazoviy mantiqi va eskiz chizish tezligini jamoaviy musobaqada sinash.

## ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi, uch jamoa («Vektor», «Proyeksiya», «Kontur» — 5 nafardan), hakamlar, she‘r o‘qiydigan o‘quvchilar.

## JIHOZLAR

A3 qog‘ozlar, yumshoq va qattiq qalamlar (HB, 2B), o‘chirg‘ichlar, topshiriq kartochkalari, sekundomer, faxriy yorliqlar.

## TADBIR REJASI

Kirish — 4 daqiqa. She‘r — 4 daqiqa. 1-tur: Tezkor savollar — 8 daqiqa. 2-tur: Format va shrift — 9 daqiqa. 3-tur: Yetishmayotgan chiziqni top — 9 daqiqa. She‘r va yakun — 11 daqiqa. Jami: 45 daqiqa atrofida.

## O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

3-turda chizmada bitta ko‘rinishning ichki teshik yoki kesik chizig‘ini tushirib qoldiring — jamoalar qalam bilan to‘ldirsin.

## TADBIRNING BORISHI

*(Musiqa. Jamoalar tayyor.)*

**1-boshlovchi:** Assalomu alaykum! «Yosh muhandislar» grafik musobaqasiga xush kelibsiz!

**1-o‘quvchi (she‘r):**

*– Oltmishdan oshsa ham peshonasida*
*Bir tola ajin yo‘q, chiziq yo‘q, qoyil.*
*– Ishlamagan boshning peshonasiga,*
*Hatto, ajinlar ham bo‘lmaydi noyil.*

*(Azizbek Anvar, «Ajin» she‘ridan)*

## 1-TUR. TEZKOR SAVOLLAR

— A4 formatning o‘lchami millimetrda qancha? (210 × 297 mm.)

— Chizma qog‘ozining o‘ng pastki burchagidagi jadval qanday ataladi? (Asosiy yozuv — burchak shtampi.)

— Qaysi qalam yumshoqroq: «H» mi yoki «B» mi? («B» — yumshoq, «H» — qattiq, «HB» — o‘rtacha.)

— Diametr belgisi qanday yoziladi? (Aylana ustidan qiya chiziq — Ø.)

— Radius belgisi qaysi harf bilan ko‘rsatiladi? (R harfi bilan.)

— Ikki chiziqning o‘zaro ravon qo‘shilishi nima deyiladi? (Tutashma.)

### 2-TUR. CHIZMA TURLARINI AJRATISH

**2-boshlovchi:** Qaysi atama nimani bildiradi (3 ball): — «Eskiz» — ? (Qo‘lda, ko‘z chamasi bilan chizilgan, lekin barcha o‘lchamlari qo‘yilgan vaqtinchalik chizma.) — «Kesim» — ? (Detal xayolan tekislik bilan kesilganda aynan kesuvchi tekislikda ko‘ringan yuza.) — «Izometriya» — ? (O‘qlari orasidagi burchak 120 gradusdan bo‘lgan hajmli yaqqol tasvir.)

### 3-TUR. YETISHMAYOTGAN CHIZIQNI TOP

*(Har jamoaga ikkita proyeksiya berilib, uchinchi ko‘rinishda tushirib qoldirilgan shtrix yoki kontur chizig‘ini 3 daqiqada tiklash topshiriladi — 5 ball.)*

**2-o‘quvchi (she‘r):**

*– Qarasangiz-chi, oyi, –*
*Suyunchi so‘rar Salim, –*
*Ko‘p urinib, oxiri*
*Qiziq g‘ijjak yasadim!*

*(Turob Yusuf, «Usta» she‘ridan)*

### YAKUN

*(Hakamlar chizma tozaligi, chiziq qalinligi va aniqlikni baholab g‘olibni e‘lon qiladi.)*

**1-boshlovchi:** Aniq fikr — aniq chizmada aks etadi. Rahmat!

### MUSOBAQADAN KEYIN

Eng sifatli ishlangan chizmalar maktab «Texnik ijodkorlik» stendiga joylashtirilsin.